

Školské kolo geografickej olympiády pre stredné školy
46. ročník, školský rok 2017/2018

Medzinárodná geografická olympiáda IGEO sa tohto roku bude konať v Kanade. Pre lepšie prípravu nášho reprezentačného družstva sme posunuli konanie GO dopredu. Vzhľadom na to, že iba pred 12 dňami začal Nový rok väčšina otázok sa ho dotýka. Každá z otázok má práve jedno správne riešenie.

01.] Určte, kde a o koľko hodín skôr ako na Slovensku začal Nový rok 2018 ako prvý na Zemi.

- A) Nový Zéland, Fíji o 12 hodín B) Kiribati, Samoa o 13 hodín
C) Fíji, Samoa o 13 hodín D) Tonga, Nový Zéland o 11 hodín

02.] Približne akú vzdialenosť preletí Zem na svojej dráhe okolo Slnka v roku 2018?

- A) 3 000 000 km B) 54 000 000 km C) 940 000 000 km D) 110 mld. km

03.] Podľa koho sa začal nový rok datovať dňa 1. januára?

- A) Číňanov B) Rimanov C) Peržanov D) Egypt'anov

04.] Ktoré tvrdenie o 1. januári je pravdivé?

- A) 1. január nie je ničím výnimočný deň. B) 1. januára je najdlhšia noc počas roka.
C) 1. januára sa Zem pohybuje najrýchlejšie. D) 1. januára sa Zem pohybuje najpomalšie.

05.] Čo je dátumová hranica?

- A) myslená línia, na východ od ktorej je o jeden deň viac ako na západ od nej
B) myslená línia, na západ od ktorej je o jeden deň viac ako na východ od nej
C) myslená línia, na sever od ktorej je o jeden deň viac ako na juh od nej
D) myslená línia, na juh od ktorej je o jeden deň viac ako na sever od nej

06.] Dátumová hranica bola upravovaná v roku 1995. Atol Caroline (Ostrov Milénia) v štáte Kiribati sa stal prvým miestom, kde sa začal písať rok 2000, teda nové milénium. Leží na 10° južnej geografickej šírky. Určte, v akej geografickej dĺžke sa nachádza.

- A) 150° západnej dĺžky B) 10° východnej dĺžky C) 100° západnej dĺžky D) 90° východnej dĺžky

07.] Určte, na ktorom vrchu vyššom ako 4500 m začína Nový rok najskôr.

- A) Mount Wilhelm B) Fuji-san C) Mount Kosciuszko D) Ayers rock

08.] Rôzne kultúry používajú aj odlišné počítanie rokov a majú aj iný začiatok nového roka ako gregoriánsky kalendár. Urči, v ktorej z možností sú správne priradené všetky súčasné letopočty k jednotlivým kalendárom (ku dňu 1. január).

- A) čínsky= 2775; židovský= 7778; islamský= 2439; gregoriánsky= 2018
B) čínsky= 7775; židovský= 4778; islamský= 739; gregoriánsky= 2018
C) čínsky= 6775; židovský= 9778; islamský= 1939; gregoriánsky= 2018
D) čínsky = 4775; židovský = 5778; islamský = 1439; gregoriánsky = 2018

09.] Aké horniny budujú ostrov, na ktorom sa začína Nový rok na Zemi ako prvý?

- A) žula B) čadič C) vápenec D) ílovec

10.] V ktorom z uvedených časových pásiem žije najviac obyvateľov a teda pre najväčší počet ľudí začína Nový rok podľa gregoriánskeho kalendára?

- A) v stredoeurópskom pásme B) v pásme o 7 hodín viac ako na Slovensku
C) v pásme so svetovým časom (o 1 h menej ako u nás) D) v pásme o 6 hodín menej ako na Slovensku

11. Skupina dobrodruhov chcela oslavovať Nový rok polnočným prípitkom vo všetkých časových pásmach 31. 12. 2017. Prenajali si lietadlo a leteli vo výške 10 km nad zemským povrchom rýchlosťou 1000 km za hodinu. Približne v akej geografickej šírke oblietali Zem.

- A) 03° s. g. š. B) obratník Raka C) 53° j. g. š. D) južný polárny kruh

12. V ktorom z uvedených miest oslavovali jeho obyvatelia Nový rok 2018 **najneskôr**?

- A) Peking B) Sydney C) Káhira D) Madrid

13. Koncom roka 2017 žilo na Zemi približne 7 500 000 000 obyvateľov. Prirodzený prírastok obyvateľstva Zeme je 10,6 ‰ (promile) ročne. Približne koľko detí (za predpokladu rovnomerného prírastku) sa narodilo na Zemi o polnoci 31.12.2017?

- A) 4 B) 52 C) 514 D) 1018

14. Určte, v ktorej z možností sú uvedené správne názvy Nový rok po taliansky, francúzsky, fínsky a svahilsky.

- A) taliansky – Nouvel an; francúzsky – Nuovo anno; fínsky – Uusivuosi; svahilsky – Mwaka mpya
B) taliansky – Nuovo anno; francúzsky – Nouvel an; fínsky – Uusivuosi; svahilsky – Mwaka mpya
C) taliansky – Nouvel an; francúzsky – Nuovo anno; fínsky – Mwaka mpya; svahilsky – Uusivuosi
D) taliansky – Mwaka mpya; francúzsky – Nuovo anno; fínsky – Uusivuosi; svahilsky – Nouvel an

15. Odhadnite o koľkej hodine nášho (stredoeurópskeho) času už písala rok 2018 viac ako polovica obyvateľstva Zeme.

- A) 16.00 dňa 31.12.2017 B) 20.00 dňa 31.12.2017 C) 24.00 dňa 31.12.2017 D) 02.00 dňa 1.1.2018

16. Koľkými oceánmi prechádza dátumová hranica?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

17. Koľkokrát bude možné pozorovať v roku 2018 spln Mesiaca (pozor, takýto počet sa opakuje len raz za 19 rokov). Úplne jedinečný bude spln Mesiaca dňa 31. 1. 2018. Bude spojený so zatmením Mesiaca a naša družica bude sfarbená do purpurova a modra. Nezabudnite ho pozorovať.

- A) 7 B) 12 C) 13 D) 366

18. Na Slovensku sa dňa 1. januára oslavuje súčasne príchod Nového roka ale aj 25. výročie vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Koľko samostatných a OSN uznaných štátov vzniklo na Zemi odvtedy?

- A) 2 B) 6 C) 10 D) 14

19. Ktorí z uvedených mužov zaviedol dátum 1. január ako prvý deň Nového roka?

- A) Július Cézar B) Krištof Kolumbus C) Galileo Galilei D) Johannes Kepler

20. Ortodoxní kresťania majú vo svojom liturgickom kalendári 14 dňový posun oproti kalendáru rímskokatolíckemu. To znamená, že Nový rok budú v ortodoxných kostoloch oslavovať 14. 1. 2018. Pre ktoré z uvedených štátov je najtypickejšie ortodoxné vierovyznanie?

- A) Albánsko B) Chorvátsko C) Etiópia D) Rusko

21. V ktorom meste sa príchod Nového roka oslavuje veľkolepými ohňostrojmami nad mostom Harbour Bridge?

- A) Sydney B) Londýn C) Washington D) Vancouver

22. Ktorý z uvedených významných regiónov sveta oslavuje príchod Nového roka ako posledný?

- A) Kamčatka B) Aljaška C) Yucatán D) Ohňová Zem

23. Keď nastala polnoc 31. 12. 2017 miestneho času v najvýchodnejšom bode Kanady, koľko hodín miestneho času bolo v jeho najzápadnejšom bode?

- A) 22 hodín 37 minút B) 21 hodín 49 minút C) 20 hodín 52 minút D) 18 hodín 7 minút

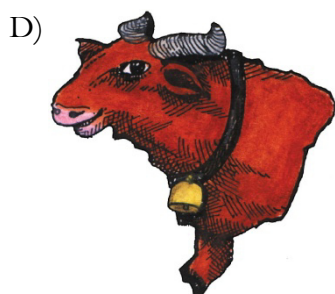
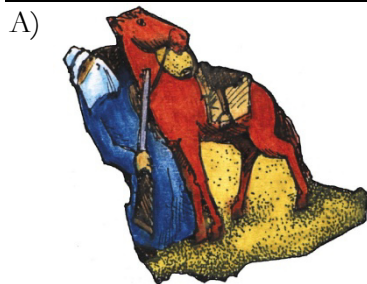
24. Odhadnite, aká dlhá je dátumová hranica?

- A) 18 219 km B) 6 378 km C) 36 370 km D) 40 089 km

25. Svet je kartograficky rozdelený na 24 časových pásiem. Stredom každého časového pásma je poludník, ktorého číslo je bezo zvyšku deliteľné päťnástimi. Rozprestiera sa $7,5^\circ$ na východ a na západ od určujúceho poludníka, napríklad svetový čas je od $7,5^\circ$ v. g. d. po $7,5^\circ$ z. g. d. atď. Jednotlivé štáty však používajú vlastné časy. Preto je na Zemi v skutočnosti 27 časových pásiem (napr. v Indii, v Afganistane sú polhodinové posuny). Pokiaľ budeme hodnotiť iba základné časové pásma vymedzené kartograficky, v ktorom z uvedených pásiem žije najmenej obyvateľov?

- A) v pásme od $22,5^\circ$ do $37,5^\circ$ z. g. d. B) v pásme od $52,5^\circ$ do $67,5^\circ$ z. g. d.
C) v pásme od $22,5^\circ$ do $37,5^\circ$ v. g. d. D) v pásme od $52,5^\circ$ do $67,5^\circ$ v. g. d.

26. Jednotlivé obrázky predstavujú štyri štáty Zeme. V ktorom z nich začal rok 2018 najskôr?



27. V ktorom z uvedených dní je v Žiline dlhšia noc ako bola 31.12.2017?

- A) 12. 1. 2018 B) 8. 4. 2018 C) 2. 7. 2018 D) 24. 12. 2018

28. V ktorom z uvedených miest prebiehali oslavy Nového roka 2018 v lete?

- A) Montevideo B) Boston C) Ulanbátar D) Montreal

29. Na Zemi je deväť ostrovov pomenovaných ako varianty názvu Novoročný ostrov (v rôznych jazykoch). Určte, v ktorom oceáne sa nachádza väčšina z nich.

- A) v Atlantickom oceáne B) v Južnom oceáne C) v Indickom oceáne D) v Tichom oceáne

30. V ktorých krajinách a koľko hodín po oslavách na Slovensku oslavovali Nový rok 2018 ich obyvatelia ako poslední na Zemi?

A) Americká Samoa, Havaj 10 hodín

B) Americká Samoa, Niue 12 hodín

C) Havaj, Niue 13 hodín

D) Americká Samoa, Niue 10 hodín

Autor testu: L. Tolmáči, D. Gurnák, F. Križan

Test posúdili: A. Mydlová, R. Cákoci

Ilustrácia: Táňa Pífkova

Celoštátna komisia Geografickej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2018